

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزیان محیط زیست کلان

بررسی تحلیلی - تطبیقی سیاوش در اساطیر و مقایسه ی آن با اسطوره های ملل دیگر

سید سلام فتحی^۱

چکیده

شخصیت سیاوش به عنوان یکی از قهرمان های آرمانی اسطوره ای در حماسه ملی ایران، در اساطیر، اوستا، متون پهلوی و یافته های باستان شناسی است. ریشه شناسی سیاوش و بحث در خصوص جایگاهش در اسطوره های ایرانی و مقایسه آن با اسطوره های ملل مختلف در چهار حوزه «تفاوت سیاوش شاهنامه با ایزدان نباتی»، «همانندی راما و سیاوش»، «گیاه خون سیاوشان» و «سوگ سیاوش» نیز از جمله مواردی است که در این تحقیق مورد نظر بوده است.

توجه به جایگاه سیاوش در آیین های ایرانی و بررسی تحلیلی - تطبیقی سیاوش با دیگر اسطوره ها و تداوم نقش های اجتماعی او در قالب سنت هایی همچون «حاجی فیروز»، «جشن نوروز»، و «مراسم کشتن خروس» از مؤلفه ها و شاخصه هایی به شمار می آید که در ارتباطی تنگاتنگ با یکدیگر مورد بررسی قرار گرفته است.

حضور سیاوش در تاریخ ایران و تاریخ افسانه های ایران و حماسه بازمانده از دوران باستان هیچ شاهی را نمی شناسیم که جنگ گریز باشد، مگر این که به علت بیماری یا نقص عضوانزو اگزیند. سیاوش از این بابت نه فقط در شاهنامه بلکه در سایر متون دیگر همچون اوستا، بندهش و مینوی خرد این صفت را داراست، لذا این شاهزاده نیمه افسانه ای پا از خاستگاه خود فراتر گذاشته و با همدردی گروهی از مردم شرق ایران و آن سوی دریا را بخ خود جلب کرده است.

واژه های کلیدی: سیاوش، اسطوره، گیاه، سوگ، حماسه

^۱ - salam_fathi53@yahoo.com کارشناسی ارشد تاریخ ایران باستان